

Centerpartiet

ALLIANS

Yrkande

HSN 2025-03-26

Ärende: Åtgärdsförslag minskade personalkostnader

Motiv

I november förra året antog regionfullmäktige de rödgrönas budget som innebar att kostnaderna för regionen ska minskas med 450 miljoner kronor, varav 250 miljoner inom området personalkostnader. Budgeten för 2025 bygger på att full effekt av dessa förslag ska uppnås under 2025. Socialdemokraterna borde alltså redan ha haft en plan och idé om hur detta skulle genomföras. Vi kan konstatera att så inte var fallet. Inte ens nära. De rödgrönas förslag till regionplan med budget var endast en servettskiss med önsketänkande. Många av förslagen ska fortsätta att beredas och beslut tas först framåt sommaren.

Utöver att det inte fanns någon plan för budgeten så saknades det även en förankring i verksamheten. Något som regionens fackförbund med starka ordaval valt att påtala. Vi är av övertygelsen att det inte går att minska kostnaderna så dramatiskt med ett uppifrån-och-nedperspektiv i en kunskapsorganisation. Det sätt som de rödgröna valt att utforma processen med ett uppifrånperspektiv från regionhuset är dömt att misslyckas. Den enda framgångsrika vägen för att nå acceptans och en gemensam vilja i verksamheten är att tidigt inkludera berörda verksamheter. I vår regionplan för 2025 föreslog vi att de verksamheter som har svårast att nå en budget i balans ska ges möjlighet att komma till hälso- och sjukvårdsnämnden för att diskutera budgetföljsamhet och möjliga åtgärder.

Efter de två första månaderna är det en rimlig bedömning att om inget annat sker kommer Hälso- och sjukvårdsnämnden gå mot ett underskott på runt 600 mkr. Detta trots att det skedde kraftiga tillskott inför 2025 års budget. De upprättade besparingsförslagen räcker inte för att nå en ekonomi i balans. Många saknar dessutom förutsättningar att kunna genomföras samtidigt som effekten för innevarande år är mycket begränsad. Det krävs mer besparingar och i kombination med att öka regionintäkterna samt minska kostnaderna för att skicka patienter utanför länet genom vårdgarantin.

Vi föreslår att ett parallellt arbete ska inledas där utgångspunkten är att varje basenhet ska föreslå eller vidta de åtgärder som krävs för att nå en budget i balans. Detta arbete ska göras utifrån förutsättningarna hos respektive basenhet, vilket innebär att såväl personalminskning som förändrat vårdutbud kan vara aktuellt. Detta arbete behöver vara väl förankrat i respektive basenhet och ska ha skett i dialog med fackförbund och i de kommuner som riskerar att drabbas av åtgärder som till exempel minskade vårdplatser. De förslag som är av principiell karaktär ska lyftas för politiska beslut. Fokus är framför allt att kunna minska på administration, bättre samverkan mellan region och kommun, färre chefsled, mindre byråkrati och minskad onödig och undvikbar vårdkonsumtion.

När det gäller minskat antal chefsled är vi av den uppfattningen att om vi jämför 2018 med 2024-09-01 har antal chefer vuxit med över 10 procent. I den nyligt genomförda chefenkäten beskrivs att regionen har 554 chefer. Därför är det inte orealistiskt att gå tillbaka till 2018 års nivåer vilket skulle motsvara en kostnadsbesparing på cirka minst 50 mkr. Det totala antalet anställda i regionen ökade förra året med 148 tjänster varav merparten inom HSF. Ökningen kan förklaras primärt med fler vårdpersonal men även administrativa tjänster, trots krav om besparingar på just administrativa tjänster.

Siffrorna för Ledning, handläggare och administratörer (exklusive medicinska sekreterare), det som vi brukar benämna som just administrationen har under perioden 2018 till 2024-09-01 ökat med 326 tjänster för regionen. I procent räknat en ökning med 23%. Även här är det inte orealistiskt att även här gå tillbaka till 2018 års nivåer för HSF.

Region Västerbotten har idag en vårdkonsumtion motsvarande 33 444 kr per invånare. Att minska den med 712 kr/invånare skulle motsvara 200 mkr i kostnadsminskning. Då skulle en tredjedel av landets regioner fortfarande ha lägre vårdkonsumtion per invånare än vad Region Västerbotten har. Mycket av det är möjligt genom att förflytta vård närmare invånare, kloka kliniska val samt medvetna horisontella prioriteringar i och mellan basenheterna.

Beslut om besparingar ska föregås av en tydlig risk- och konsekvensanalys. Det ska beskriva nuläge, till exempel omfattning, kvalitet och kostnad. Det ska beskriva förväntat läge efter besparingsåtgärden, inklusive risken att vården flyttas till annan instans. Det ska även ange hur patientnyttan påverkas. För liggande besparingsförslag ska verksamheterna inkluderas för att kunna göra en tydlig risk- och konsekvensanalys.

Att inte agera är även det en reaktion. Under många år har det ansvariga politiska styret valt att inte ta varningssignalerna på allvar och därmed fört regionen in i en återvändsgränd. Vägen ur denna återvändsgränd är inte att som nu sker en kraftig ökad skuldsättning utan att faktiskt ta ansvar och genomföra nödvändiga prioriteringar och säkerställa att regionen kan erbjuda en trygg och hållbar vård, utan att belasta våra barn och barnbarn med en ohanterlig skuldbörda.

Allianspartierna Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna lägger följande yrkande:

Att Respektive basenhet får i uppdrag att föreslå eller vidta de åtgärder som krävs för att nå en ekonomi i balans. Detta arbete ska göras utifrån förutsättningarna hos respektive basenhet, vilket innebär att såväl personalminskning som förändrat vårdutbud kan vara aktuellt. När det gäller förutsättningarna att minska personalkostnaderna ytterligare så behöver det arbete genomsyras av att undanta dygnet runt vården, primärvård samt yrkesgrupperna sjuksköterskor, läkare och andra nyckelkompetenser.

Att nämnden minskar ner antalet chefer och antalet administrativa tjänster till 2018 års nivå.

Att Beslut om besparingar ska föregås av en tydlig risk- och konsekvensanalys. För liggande besparingsförslag ska verksamheterna inkluderas i arbetet med risk- och konsekvensanalysen.

Allians för Västerbotten

Håkan Andersson (C), vice ordförande HSN

Anton Bergström Nord (M), ledamot

Betty-Ann Nilsson (KD), ledamot

Max Fredriksson (KD), ledamot

Ulf Wahllöf (M), tjänstgörande ersättare

Protokollsanteckning

Liberalerna som inte har någon ledamot med beslutanderätt i HSN vill få noterat till protokollet att vi instämmer med övriga allianspartiers gemensamma yrkande

Birgitta Burström (L), ersättare